

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

White matters

- Dominique M.J. van den Heuvel
Proefschrift, Universiteit van Leiden,
17 november 2005,
158 pagina's

Dit proefschrift gaat vooral in op een aantal medische aspecten van wittestofafwijkingen, zoals een nieuwe meettechniek, verschillen tussen mannen en vrouwen en de relatie met bloedsuiker. De periventriculaire wittestofafwijkingen blijken te gerelateerd te zijn aan cognitieve achteruitgang (mentale traagheid), in tegenstelling tot diepe wittestofafwijkingen. Tot slot bleek het cholesterolverlagende middel pravastatine geen effect te hebben op het voorkómen van ischemische hersenschade drie jaar later.

Self-regulation in pathological gambling and related disorders: A neurocognitive and psychophysiological investigation.

- Anneke E. Goudriaan
Proefschrift, vu Amsterdam,
18 november 2005,
195 pagina's

De Iowa-Gambling task, door Bechara ontwikkeld om onderzoek te doen naar de gerichtheid op de snelle 'winst' bij patiënten met orbito-frontale aandoeningen, en derhalve eveneens gebruikt bij studies van diverse vormen van verslaving, kan natuurlijk ook voor het gokgedrag zelf ingezet worden. De pathologische gokkers lijken executieve problemen te hebben, zich in beslissingstaken net zo te gedragen als alcoholici. Ook het psychofysiologisch onderzoek (hartslag, huidgeleiding) laat zien dat er problemen zijn met risico-inschattingen. Goudriaan meent dat er sprake is van een verminderde beloningsgevoeligheid bij deze gokkers.

De ontdekking van het weten: Een andere geschiedenis van de wetenschap.

- Chunglin Kwa
Amsterdam: Boom, 2005,
384 pagina's

Chunglin Kwa doceert wetenschapsdynamica aan de UVA. Wetenschapsfilosofie komt nog maar weinig in de psychologische curricula aan de orde. Ten onrechte natuurlijk, omdat we niet moeten denken dat de 'waarheden' in de tekstboeken naakte waarheden zijn en niet afhankelijk zijn van allerlei sociale processen, zowel binnen de wetenschap als in de maatschappij. Dit boek gaat meer over geschiedenis van de wetenschap, met name over wat men in het verleden verstonde onder een goede vorm van wetenschap. Kwa beschrijft 'wetenschappelijke stijlen' zoals die in de loop van de eeuwen gehanteerd zijn: deductie, experiment, de hypothetische stijl, de taxonomische benadering, de statistische analyse, de evolutionaire benadering en de hedendaagse wetenschap, die een mozaïek van stijlen vormt. Kwa eindigt met de vraag of we momenteel het einde van de fundamentele wetenschap meemaken (terugtrekkende overheid, grotere rol voor technologie en commercie). Stof tot nadenken!

Language and literacy development in children with Specific Language Impairment

- Marjolijn van Weerdenburg
Proefschrift, Radboud Universiteit Nijmegen
11 januari 2006,
166 pagina's

Van Weerdenburg volgde twee jaar een groep van kinderen met *Specific Language Impairment* (SLI) van zes jaar (n=148) en van acht jaar (n=137). Ze verzamelde longitudinaal een groot aantal testgegevens op het gebied van taal en aan taal gerelateerde cognitieve domeinen. Correlationele analysetechnieken laten zien dat het taalgedrag met

vier factoren beschreven kan worden: lexicaal-semantiche vaardigheden, auditieve conceptualisatie, verbaal-sequentieel geheugen en spraakproductie. Binnen de groep SLI-kinderen kunnen vier subgroepen onderscheiden worden. Eén groep scoort relatief (binnen de SLI-groep) goed op alle factoren. Een tweede groep scoort laag op de lexicaal-semantiche factor, goed op de auditieve conceptualisatiefactor en matig op de andere twee factoren. Groepen drie en vier worden gekenmerkt door zeer lage scores op auditieve conceptualisatie, waarbij in groep vier kinderen ook een lage score op lexicaal-semantiche vaardigheden vertonen. Deze profielen zijn stabiel gedurende de ontwikkeling en tussen leeftijdsgroepen.

Neuropsychology of art: Neurological, cognitive and evolutionary perspectives.

- Dahlia W. Zaidel
Hove: Psychology Press, 2005,
261 pagina's

Zaidel, leerling van Sperry, heeft zich met vele, vooral rechtshemisferische functies beziggehouden. Ook op het gebied van de kunst publiceert ze al vele jaren. Veel aspecten komen in dit boek aan de orde, zoals de ondertitel al aangeeft. Niet alleen de visuele kunst (zie de website www.psypress.co.uk/zaidel!), maar ook de muziek komt aan bod. Er zijn hoofdstukken over de effecten van hersenletsel bij kunstenaars, maar ook over kunst bij autisten. Ze besteedt apart aandacht aan het luisteren naar, componeren en uitvoeren van muziek. Verder richt ze zich op het tekenen en waarnemen van figuren. En naast deze min of meer voor de hand liggende cognitieve aspecten gaat ze in op de reacties die een kunstwerk oproepen, zoals 'schoonheid'. Het mysterieuze van de schoonheid voor de kunstwaarnemer ziet men in de creativiteit van de kunstenaar. Hoewel Zaidel veel informatie uit de neurologische literatuur vanaf het midden van de negentiende eeuw heeft verzameld, is het nog veel te

vroeg om een alomvattend kader te maken. Het gebied is te heterofoon (niet in het minst door de veranderingen in de kunststijlen zelf); veel aspecten (talent) zijn niet meetbaar. Er is ook geen eenduidig patroon van effecten van hersenletsels. Deze tak van de neuropsychologie staat dus nog in de kinderschoenen (om niet te zeggen babyslofjes), maar Zaidel geeft ons in ieder geval een goed overzicht over wat er momenteel aan kennis beschikbaar is.

Patient-based approaches to cognitive neuroscience (2de dr.).

Martha Farah & Todd Feinberg (red.)
Londen: MIT Press, 2006

De eerste druk van dit boek kwam uit in 2000 en toen was er in de ogen van de samenstellers een tegenstelling tussen het snelgroeiende *neuroimaging* gebied en de kennis die we hebben verkregen door patiënten met hersenaandoeningen te bestuderen. Volgens de samenstellers zijn de ontwikkelingen zo snel gegaan dat een aanpassing van het boek nodig was. Ook constateren ze dat de gebieden elkaar in toenemende mate aanvullen. Dit tekstboek verenigt meer dan menig ander boek het patiëntgebonden onderzoek en het fundamentele cognitieve neurowetenschappelijke onderzoek. In 38 hoofdstukken wordt ingegaan op methoden (met name *imaging*, neurofysiologie), perceptie en aandacht, taal, en een deel over executieve functies, geheugen en andere functies. Er is een los deel over dementieën en ontwikkelingsstoornissen. Het is prettig dat allerlei neuropsychologische beelden (dyslexie, prosopagnosie, acalculie) apart behandeld worden (in plaats van een losse paragraaf in een hoofdstuk over taal en over ruimtelijke waarneming). Maar doordat er zoveel stoornissen en beelden aan de orde komen, zijn de besprekingen soms wel kort. Ook komt de traditionele klinisch neuropsychologische diagnostiek niet aan de orde en derhalve is het boek vooral geschikt als achtergrondkennis bij de ziektebeelden.
